

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 37 RvO van het CDA, Student & Stad en
PRO over laaggeletterdheid onder jongeren
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 287519-2026

Datum

Uw brief
van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de raadsleden J. Hoeksema (CDA), I. Kuper (Student & Stad) en J. Jones (PRO) gestelde vragen over laaggeletterdheid onder jongeren. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

Voorafgaand aan de beantwoording willen wij het volgende opmerken. Wij onderschrijven het belang van het vergroten van leesplezier, leesmotivatie en leesvaardigheid onder jongeren. Daarom hebben wij de afgelopen periode welbewuste keuzes gemaakt. Met het plan 'Lezen is Goud' werken wij nauw samen met de Forumbibliotheek en het onderwijs om een doorlopende leeslijn van 0 tot 20 jaar te implementeren. Naast de bibliotheek en het onderwijs spelen ook ouders en andere maatschappelijke partners hierbij een belangrijke rol. Hiermee willen we het leesplezier, de leesvaardigheid en de digitale geletterdheid van alle kinderen en jongeren vergroten. Ook zijn we het gratis lidmaatschap voor jongeren tot en met 27 jaar gestart en hebben we de openingstijden van alle Forumbibliotheekvestigingen verruimd.

Hieronder gaan wij in op de gestelde vragen.

1. Ziet het college aanleiding om na dit onderzoek lokaal extra stappen te zetten tegen laaggeletterdheid onder jongeren? En zo ja, welke extra instrumenten kan het college inzetten om laaggeletterdheid bij jongeren tegen te gaan?

Wij zien aanleiding en kansen om extra stappen te zetten tegen laaggeletterdheid onder jongeren. Een instrument dat daarbij kan worden ingezet is het laagdrempelig toegankelijk maken van de bibliotheek en haar collectie.

Volgvel 1

De bibliotheek kan bijdragen door jongeren toegang te geven tot een brede collectie, hen te helpen bij het vinden van boeken die aansluiten bij hun interesses en leesniveau en door activiteiten zoals Silent reading party's in de wijken.

Het gratis lidmaatschap voor jongeren tot en met 27 jaar en de verruimde openingstijden van alle Forumbibliotheekvestigingen dragen hier eveneens aan bij. Sinds 17 augustus zijn de bibliotheken ruimer geopend en zijn vrijwel alle vestigingen ook op zaterdag geopend. Daarmee kunnen jongeren op meer momenten gebruikmaken van de bibliotheek.

Daarnaast biedt Maatregel 3.9 Stevige basis voor taal en (digitale) geletterdheid uit de Sociale Agenda van Nij Begun de mogelijkheid om extra stappen te zetten tegen laaggeletterdheid onder jongeren. De maatregel zet in op het breed invoeren van o.a. het programma Bibliotheek op school (dBos) in het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Deze aanpak biedt mogelijkheden om leesbevordering structureler te verbinden aan het onderwijs, waarmee we ook jongeren bereiken die niet vanzelfsprekend zelfstandig naar de bibliotheek komen. De brede invoering van dBos sluit ook aan bij de aangekondigde wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), waarin de bibliotheek een wettelijke taak krijgt voor leesbevordering in het onderwijs. Bovendien kan de bibliotheek een grote bijdrage leveren aan het streven naar de nieuwe kerndoelen Nederlands binnen het onderwijs. In vraag 4 gaan wij verder in op dBos in het vo en mbo.

2. Hoe beoordeelt het college de communicatie van het nieuwe gratis jongerenabonnement van Forum Groningen? En welke mogelijkheden ziet het college om extra communicatie in te zetten rondom het gratis bibliotheekabonnement om ook andere doelgroepen jongeren te bereiken? Ziet het college hier bijvoorbeeld mogelijkheden in een samenwerking met het voortgezet onderwijs en MBO?

De communicatie over het nieuwe gratis jongerenabonnement zien wij als doeltreffend. Het gratis jongerenabonnement heeft sinds de invoering op 1 juli 2026 geleid tot meer dan 1100 nieuwe leden. Veel van deze nieuwe leden lenen ook daadwerkelijk boeken. Een belangrijk deel van deze groei is gerealiseerd zonder een grote publiciteitscampagne. Deze resultaten laten zien dat er onder jongeren belangstelling bestaat voor de bibliotheek en dat het wegnemen van de financiële drempel effect heeft.

Wij zien mogelijkheden om extra communicatie in te zetten rondom het gratis bibliotheekabonnement. De komende periode gaat de forumbibliotheek in de verschillende wijken extra inzetten op publiciteit en communicatie rondom het gratis jongerenlidmaatschap. Daarbij willen zij niet alleen jongeren bereiken die de bibliotheek al kennen, maar juist ook jongeren die nog geen gebruikmaken van de bibliotheek.

Ook zien wij mogelijkheden in een samenwerking met het vo en mbo. Scholen en opleidingen zijn belangrijke plekken om jongeren rechtstreeks te bereiken. Via de lees- en mediacoördinatoren van de scholen wordt het gratis lidmaatschap de komende periode onder de aandacht gebracht.

3. Een gratis lidmaatschap verlaagt de drempel, maar garandeert niet dat jongeren ook daadwerkelijk (meer) gaan lezen. Welke aanvullende maatregelen, naast het gratis abonnement, wil het college nemen of stimuleren om leesplezier en leesfrequentie onder jongeren te vergroten?

Het gratis lidmaatschap verlaagt de financiële drempel, maar wij onderschrijven dat dit niet automatisch betekent dat jongeren meer gaan lezen. Daarom is het belangrijk dat jongeren vervolgens in de bibliotheek gemakkelijk hun weg kunnen vinden naar een aantrekkelijk aanbod. Met de komst van de nieuwe leden is hier extra aandacht voor. Sinds half september wordt in alle bibliotheekfilialen een extra 'Vers van de pers'-collectie aangeboden. Deze collectie bestaat uit nieuwe en populaire titels en helpt bezoekers om snel een actueel en aantrekkelijk boek te vinden. Daarbij is het belangrijk om breed naar lezen te kijken. Voor sommige jongeren ligt de ingang bijvoorbeeld bij een graphic novel, strip, manga, informatief boek of ander type collectie. Het doel is om jongeren positieve leeservaringen te laten opdoen en lezen aan te laten sluiten bij hun eigen interesses en leefwereld. De bibliotheek biedt daarmee niet alleen toegang tot boeken, maar wil ook een plek zijn waar jongeren kunnen ontdekken wat bij hen past.

4. Ziet het college mogelijkheden om het bewezen concept van de bibliotheek op school versneld uit te breiden naar het VO en MBO?⁴

Op dit moment werkt de forumbibliotheek samen met 12 scholen binnen het voortgezet onderwijs en één school binnen het middelbaar beroepsonderwijs. Het gaat om de scholen met de hoogste achterstanden, waarvoor (tijdelijk) financiële middelen beschikbaar zijn gesteld vanuit het Masterplan Basisvaardigheden. Op deze scholen is ingezet op de belangrijkste bouwstenen van dBos. Hiermee is een stevige basis gelegd waarop we verder kunnen bouwen.

Vanaf september 2026 is een extra lees- en mediaconsulent gestart die de komende periode wordt ingezet op de vo en mbo-scholen. De huidige inzet op de vo en mbo-scholen wordt voortgezet, uitgebouwd en er worden nieuwe samenwerkingen aangegaan met nog niet aangesloten vo en mbo-scholen. Hiervoor is het noodzakelijk dat de financiële middelen van maatregel 3.9 van de Sociale Agenda Nij Begun beschikbaar komen en dat de scholen (een deel van) hun gerichte bekostiging inzetten voor dBos¹.

De verdere uitrol en invulling van dBos op het vo en mbo vraagt om samenwerking tussen de onderwijsinstellingen, de bibliotheek en de gemeente. Daarbij wordt gekeken naar maatwerk per school of opleiding. Er worden gesprekken gevoerd met de scholen over waar zij staan op het gebied van leesbevordering en wat zij nodig hebben. Zo zorgen we ervoor dat dBos zo goed mogelijk aansluit bij de praktijk en bij de behoeften van scholen.

De PISA-resultaten onderstrepen het belang van blijvende investeringen in lezen, taalvaardigheid en digitale geletterdheid. Samen met Forum ontwikkelen wij momenteel een gemeentelijk meerjarenplan voor de bibliotheek, waarover uw raad eerder is geïnformeerd (kenmerk 289055-2025). In deze brief hebben wij onze

¹ Bron: VOS/ABB (Vereniging voor bestuur, management en medezeggenschap in het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs in Nederland)

Volgvel 3

ambities met uw raad gedeeld en aangekondigd dat we werken aan een gratis 'basislidmaatschap' voor iedere Groninger. In dit meerjarenplan worden de ambities voor de komende jaren verder uitgewerkt en verankerd. Juist in een tijd waarin leesvaardigheid onder druk staat, vraagt dat om een ambitieuze langjarige inspanning. Hiermee willen wij de leesvaardigheid en het leesplezier bij jongeren vergroten én behouden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.